

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
 dos.Z. Məmmədov
“12” sentyabr 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060708 – “Meşəçilik”(Magistr)

İxtisaslaşma : Meşə quruluşu

Fakültə: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: Aqrar elmlər

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Meşələrin idarə olunması və davamlı istifadə-2 (Lənkəran Dövlət Universitetinin “Baytarlıq və aqrar fənlər” kafedrasında _____ 2022-ci il tarixli ____ sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

Fənn proqramı:

Kodu: MİF-B05.2

Tədris ili: II (2025-2026)

Semestr: III

Tədris yükü: Cəmi: 150 saat. Auditoriyadan kənar 120 saat. Auditoriya saatı 30 (15 saat müh., 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya N:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat: dos. heydərova Aynur Vəliağa qızı

Məsləhət günləri və saati: IV gün saat

E-mail ünvanı: heyderova_1974@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küçəsi, 170A

III.Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1.İbrahimov Z.A.Meşə quruluşu B.2016

2 .Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. М. 1985.

Əlavə ədəbiyyat

3 . Q.Məmmədov , K.Əsədov “Meşə ekologiyası” Bakı , Elm , 2010 .

4 . V.Şükürov , V.Əliyev “Meşəşünaslıq” Gəncə , ADAU 2017 .

5 . Заварзин В. В.и др. Лесная таксация, 2009, 304с.

6 . Больше, Л.Н. Таблицы математической статистики, М.1985.

7. Н.Г.Нестеров «Общее лесоводство» , М.Гослесбумиздат , 1954 .

8 . П.С.Погребняк «Общее лесоводство» , М , Колос , 1968.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərinə tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Meşələrin idarə olunması və davamlı istifadənin təşkili meşə quruluşunun tükənmədən və arasıkəsilmədən istifadə prinsiplərinə əsaslanır.Fənnin məqsədi magistrant tələbələrə meşələrin davamlı idarə olunması barədə bilik verməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir:

20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal – tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal – tələbə keçirilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusunun mətnini tam aça bilər;
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal – tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1 – 2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17 – dən az olmamalıdır. əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91 – 100	əla	A
2.	81 – 90	çox yaxşı	B
3.	71 – 80	yaxşı	C
4.	61 – 70	kafi	D
5.	51 – 60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri – kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 15 saat, seminar 15 saat. Cəmi: 30 saat.

№	Mühazirə	Mühazirə	Tarix
	I kollokvium mövzuları		
1	Mövzu:1. Müasir dövrdə meşə quruluşunda davamlı idarə olunma. Plan: 1.Meşələrin davamlı idarə olunması sistemləri. 2.Meşələrin davamlı idarə olunmasında CİS texnologiyalarının tətbiqi. Mənbə: [2.3;6;8]	2	
2	Mövzu:2. Meşələrdən tükəndirmədən və arasıkəsilmədən istifadə Plan: 1.N.P.Anuçinin tükəndirmədən və arası kəsilmədən istifadə konsepsiyası.Azərbaycan meşələrində bu konsepsiyanın həyata keçirilməsinin əsasları. 2.Meşə quruluşunda təsərrüfat təşkilinin əsas konsepsiyası Mənbə: [1;3;6;8]	2	

3	Mövzu:3. Meşə quruluşunda meşədən baş istifadənin təşkilinin əsasları. Plan: 1.Başdan-başa qırmalar. 2.Seçmə qırmalar. 3.Tədrici qırmalar. Mənbə: [3;4;6;7;8]	2	
II kollokvium mövzuları			
4	Mövzu:4. Meşə quruluşunda meşələrinin davamlı idarə olunması və idarəetmə sistemləri. Plan: 1.Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyət prinsipləri. 2.Arasıkəsilmədən istifadə prinsipi. 3.Daimi istifadə prinsipi. 4.Tükəndirmədən istifadə prinsipi Mənbə: [1;2.4;5;6]	4	
5	Mövzu:5. Davamlı idarə etmənin sosial aspektləri Plan: 1.Meşələr üzərində mülkiyyət forması, istifadə hüququ və qaydaları. 2.Meşə təsərrüfatı istehsalının səciyyəsi. Mənbə: [1;2.5;6;8]	2	
6	Mövzu:6. Meşə təsərrüfatında istehsal sahələri. Plan: 1.Meşəbərpə və meşəsalma tədbirləri. 2.Meşə fondu torpaqlarının məhsuldarlığının artırılması . 3.Meşələrin mühafizəsi və qorunması sistemlərinin təşkili. Mənbə: [3;4;6;8]	2	
7	Mövzu:7. Davamlı idarəetmə sahəsində beynəlxalq razılaşma Plan: 1.Meşələri davamlı idarəetmə sahəsində beynəlxalq razılaşma. 2.Konvensiya və BMT-nin Meşələr haqqında Memorandumu(Rio-92). Mənbə: [1;2.3;7]	3	
Cəmi:		15 saat	

№	Seminar məşğələlər	Saat	Tarix
1	Davamlı idarəetmə və CİS texnologiyaları	2	
2	Davamlı idarəetmənin təşkilində məsafədən zondlamanın tətbiqi	2	
3	Tükəndirmədən istifadə və meşə quruluşu	2	
4	Arasıkəsilmədən istifadə və inkişaf konsepsiyası	2	
5	Davamlı idarə etmənin sosial aspektləri	2	
6	Meşə quruluşunda müasir mövcud problemlər	2	
7	Respublika meşə təsərrüfatında meşəçilik təsərrüfat sistemləri	2	
8	Meşələri davamlı idarəetmə sahəsində beynəlxalq razılaşma	1	
Cəmi:		15 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır:

- meşələrin davamlı istifadə olunması barədə geniş bilgiləri;
- meşələrin davamlı idarə olunmasının təşkilini;
- davamlı istifadənin həyata keçirilməsi barədə elmi əsasları;

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Meşələrin davamlı idarə edilməsində CİS-nin tətbiqi nəticəsində meşələrin davamlı və tükəndirmədən istifadəsinin konsepsiyasının mənimsənilməsi
- Davamlı idarə etmənin sosial aspektləri əsasında meşə quruluşunda müasir mövcud problemlərin həlli yollarının araşdırılması

XIII. Kollektiv sualları.

I Kollektiv sualları.

1. Meşələrin davamlı idarə olunması sistemləri.
2. Meşələrin davamlı idarə olunmasında CİS texnologiyalarının tətbiqi.
3. N.P.Anuçinin tükəndirmədən və arası kəsilmədən istifadə konsepsiyası. Azərbaycan meşələrində bu konsepsiyanın həyata keçirilməsinin əsasları.
4. Meşə quruluşunda təsərrüfat təşkilinin əsas konsepsiyası
5. Meşə quruluşunda meşədən baş istifadənin təşkilinin əsasları.
6. Başdan-başa qırmalar. Seçmə qırmalar. Tədrici qırmalar

II İkinci kollektiv sualları.

1. Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyət prinsipləri. Daimi istifadə prinsipi
2. Arasıkəsilmədən və tükəndirmədən istifadə prinsipi
3. Meşələr üzərində mülkiyyət forması, istifadə hüququ və qaydaları.
4. Meşəbərpa və meşəsalma tədbirləri. Meşə fondu torpaqlarının məhsuldarlığının artırılması .
5. Meşələrin mühafizəsi və qorunması sistemlərinin təşkili
6. Konvensiya və BMT-nin Meşələr haqqında Memarandumu(Rio-92

XIV. Fənn üzrə imtahan sualları

-- I-blok --

1. Meşələrin davamlı idarə olunması konsepsiyası və müasir problemlər
2. Meşələrin davamlı idarə olunmasının meşə təsərrüfatlarında yeri.
3. Meşə quruluşunda müasir konsepsiyalar. Səhrələşmə proseslərinin qarşısının alınmasının əsasları
4. Azərbaycan meşələrinin iqtisadi əsasları
5. CİS texnologiyalarında davamlı istifadə prinsipləri
6. Meşələrin davamlı idarə olunması sistemləri

-- II-blok --

1. Meşələrin davamlı idarə olunmasında CİS texnologiyalarının tətbiqi
2. N.P.Anuçinin tükəndirmədən və arası kəsilmədən istifadə konsepsiyası. Azərbaycan meşələrində bu konsepsiyanın həyata keçirilməsinin əsasları
3. Meşə quruluşunda təsərrüfat təşkilinin əsas konsepsiyası
4. Təsərrüfat sistemlərində başdan-başa qırmalar
5. Təsərrüfat sistemlərində seçmə və təsərrüfat sistemlərində tədrici qırmalar
6. Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyət prinsipləri

-- III-blok --

1. Arasıkəsilmədən və daimi istifadə prinsipi.
2. Tükəndirmədən istifadə prinsipi
3. Meşə quruluşunda meşə tiplərinin təsnifatı. Meşə təsərrüfatı istehsalının səciyyəsi
4. Meşəbərpa və meşəsalma tədbirləri
5. Meşə fondu torpaqlarının məhsuldarlığının artırılması
6. Meşələrin mühafizəsi və qorunması sistemlərinin təşkili

-- IV-blok --

1. Meşələri davamlı idarəetmə sahəsində beynəlxalq razılaşma və uzun müddətli istifadə prinsipi
2. Davamlı idarəetmə sistemində təsərrüfat təşkilinin əsasları.
3. Meşədən istifadənin təşkili. Təsərrüfat tədbirlərinin təyin olunması
4. İdarəetmənin təşkili
5. Meşələrin ekoloji qrup və kateqoriyalara bölünməsinin əsasları
6. Meşə fondunun kateqoriyaları. Azərbaycan meşələrinin qrup və kateqoriyaları

- 1.Meşə quruluşunda təsərrüfat seksiyaıarı
- 2.Təsərrüfat texniki meşəçilik formaları
- 3.Oduncaqla bağlı təsərrüfat sistemləri
- 4.Qeyri-oduncaqla bağlı təsərrüfat sistemləri
- 5.Davamlı istifadədə aşağıgövdəli təsərrüfat sistemləri
- 6.Davamlı istifadədə yuxarıgövdəli təsərrüfat sistemləri

“Meşələrin idarə olunması və davamlı istifadə-2” fənninin sillabusu 060708 – “Meşəçilik”.
İxtisası “Meşə quruluşu” İxtisaslaşmasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (“12” sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Fənn müəllimi: dos. A.V.Heydərova

Kafedra müdiri: dos. İ.C.Kərimov